

UNIVERZITA KARLOVA

Pedagogická fakulta

Zápis o části státní závěrečné zkoušky Obhajoba diplomové práce

Akademický rok: 2018/2019

Jméno a příjmení studenta: Bc. Lenka Chejnovská
Datum narození: 09.07.1993

Typ studijního programu: navazující magisterský
Studijní program: Učitelství pro střední školy
Studijní obor: Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy a střední školy český jazyk — základy společenských věd

Zadavatel práce: Katedra českého jazyka (41-KCJ)
Název práce: Nadaný žák na základní škole – možnosti rozvíjení v předmětu český jazyk

Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Vedoucí: doc. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.
Oponent(i): doc. PhDr. Eva Hájková, CSc.

Datum obhajoby : 05.09.2019 **Místo obhajoby :** Praha
Průběh obhajoby:

Autorka představila svoji práci. Práce měla tři cíle - jak učitelé nahlíží na nadané žáky v českém jazyce, jak nadaní žáci nahlíží na český jazyk, jaké jsou rozdíly mezi výkonem a výsledky nadaných a prototypických žáků, k tomu prezentovala metodologii. Učitelé českého jazyka spatřují viditelné rozdíly mezi schopnostmi a dovednostmi mezi nadanými a prototypickými žáky, vyzdvihují jejich tvořivost, motivovanost, nadaní převyšují prototypické až o dva roky. 12 z 16 žáků mají český jazyk jako oblíbený předmět, ostatní ne, protože se při něm nudí kvůli neustálému opakování, často si místo práce např. čtou. Třetí cíl zjišťovala metodou didaktického testu, který u nadaných ukázal vynikající výsledky. Nadaní nemusí svými znalostmi převyšovat prototypické žáky, např. u psaní velkých písmen měli prototypičtí lepší výsledky. Může to být tím, že žáci nemají ještě tolik zkušenosti setkat se se všemi typy propíří.

Vedoucí práce vysoce ocenila pracovní nasazení diplomantky.

Připomínky vedoucí:

Vysvětlete příčinu textových shod, jak je uvedeno výše v bodě 3. Na straně 43 uvádíte, že nadaní žáci chybují v psaní velkých písmen, a odůvodňujete to jejich věkem. Nemělo by ale právě hledisko věku být kompenzováno vysokým jazykovým nadáním? Proč se právě v této oblasti jazykové nadání neprojevuje? Totéž se týká i ostatních pravopisných oblastí, na něž poukazujete. Pokud na s. 45 uvádíte „Respondent č. 4 řekl“ ... zřejmě máte, soudě podle jazyka v přímé řeči, na mysli jinou formu vyjádření. Pokud se vyjadřujete k příčinám neoblíbenosti fyziky ve vztahu k češtině, bylo by to třeba jasněji vysvětlit (s. 46). Prosím, pokuste se o to při obhajobě. Podobně se vyjádřete k zjištěné skutečnosti (s. 47), že jazykově

nadané žáky nebaví cizí jazyk.

Výkladu 2. na s. 47 nerozumím, prosím o vysvětlení a interpretaci. Na straně 49 pojednáváte o psaní „přídavných jmen (koncovky ský/ští/čtí)“. Prosím, abyste své tvrzení rozebrala z lingvistického hlediska.

Reakce autorky:

V případě velkých písmen empirie žáků ještě nepostihuje všechna propria, nesetkali se s nimi.

Cizí jazyk nebaví žáky podle autorky proto, že mají menší slovní zásobu a že nedokáží transponovat pravidla češtiny do cizího jazyka. S. 47: Autorka se pokusila sumarizovat hodnocení v českém jazyce s matematikou a anglickým jazykem, prokázalo se, že to, že je žák nadaný na český jazyk, neznamená, že bude mít výborné výsledky i v dalších předmětech.

Připomínky oponentky:

Vysvětlíte prosím sdělení na s. 43: „žáci ... hledají nepřesnosti, popř. výjimky (naleznou interpunkční znaménko před a, a upozorní, že jsme se učili, že před spojkou a se interpunkční znaménko nepíše).“ Často operujete s tzv. jazykovým citem. Jak hodnotíte názor, že jazykový cit neexistuje?

V tabulce ke cv. 4 na s. 56 uvádíte mezi obecněčeskými formami pěkněj, chybnej, bysme i výraz dvěmi. Proč?

Reagujte prosím i na další výtky v komentáři tohoto posudku.

Reakce autorky:

Autorka upozornila, že spolupráce se školami byla dost obtížná, většinou školy odmítly spolupracovat. Od učitelů získala jen malé množství sdělení. Je uvedeno v limitách výzkumu.

Rovněž si na základě svého vzorku neodvážila kritizovat výsledky předchozích výzkumů, na něž navazovala.

Připustila nevhodnost formulací, které mohou být i zavádějící.

Na s. 43 se sdělení týká formulace, kterou použil jeden z respondentů. Vzhledem ke skutečnosti žáci nemají ještě syntaktické zdůvodnění užití čárky před a, proto ji nadaní žáci vnímají jako rozpor. Může jít i o zafixování nevhodně formulovaného pravidla.

Jazykový cit podle autorky existuje, a to zejména u čtenářů, mezi něž nadaní žáci obvykle patří. S literaturou týkající se (ne)existence jazykového citu se nesetkala.

Obecněčeské formy vybrala na základě častého užívání v komunikaci včetně školní. (Autorka nevysvětlila problém hyperkorektnosti.)

Shody v dokumentech souvisí s původní verzí práce.

Všichni přítomní členové komise hlasovali o klasifikaci a shodli se na výsledku 3.

Výsledek obhajoby:

dobře (3)

Předseda komise:

PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.

.....

Členové komise:

doc. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.

.....

doc. PhDr. Eva Hájková, CSc.

.....